

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ / MAGISTERSKÉ PRÁCE

OPONENT

Název	Prevalence a incidence užívání alkoholu, cigaret a konopných drog u kohorty žáků 6., 7. a 8. třídy základní školy. Genderové rozdíly a změny v užívání
Autor	Lucie Jurystová
Vedoucí práce	Roman Gabrhelík
Oponent práce	Jaroslav Vacek

Hodnocená položka	Úroveň a charakteristika položky	Body
<p>Abstrakt</p> <p>Obsahuje abstrakt všechny klíčové části (východiska, cíle, výzkumné otázky či hypotézy, použité metody, hlavní výsledky a jejich implikace)?</p> <p>Koresponduje abstrakt s obsahem práce?</p> <p>Má abstrakt přiměřený rozsah?</p>	<p>Abstrakt je obsáhlý, strukturovaný a úplný. V abstraktu není zmíněno, že diplomová práce je součástí širšího výzkumu, možná také proto není popsána metoda konstrukce výběrového souboru. Vzhledem k celkové kvalitě abstraktu ale tyto nedostatky nepovažuji za důležité.</p>	<p>5 / max. 5</p>
<p>Odůvodnění a rešerše odborné literatury</p> <p>Je zdůvodnění práce logické?</p> <p>Byla zvolena adekvátní literatura a je její záběr vzhledem k tématu dostatečný/úplný?</p> <p>Je zvolená literatura aktuální?</p> <p>Je použitá literatura řádně citována?</p> <p>Je použitá argumentace prezentována standardním způsobem?</p> <p>Byl dosavadní výzkum podroben kritice?</p>	<p>Autorka v úvodu a celé teoretické části „nechodí kolem horké kaše“, aby zešíroka a obecně popisovala souvislosti a dopady užívání návykových látek u dospívajících, ale hned se pouští do věcného a velmi podrobného přehledu aktuální odborné literatury tak, aby přesně naplnila zaměření diplomové práce dané jejím názvem a cílem. Jedná se o vysoce odborný text, který je ale zároveň čtivý a dobře strukturovaný. Vhodně jsou srovnávány výsledky aktuálních zahraničních i tuzemských výzkumů, využito je odhadem 120 zdrojů (nečíslováno, drtivá většina zahraniční publikace, vše aktuální). Teoretická část se striktně drží svým obsahem výzkumných otázek a má „pouze“ 10 stran, což není na úkor kvality, jedná se o „nadupaný“ text, vysoce převyšující svou kvalitou běžné diplomové práce.</p>	<p>18 / max. 20</p>

<p>Použité metody a logika struktury práce</p> <p>Jsou jasné stanoveny a zdůvodněny cíle práce, výzkumné otázky či hypotézy?</p> <p>Je zdůvodněna volba použitých metod (rozsah a metoda výběru vzorku, tvorba, zpracování a analýza dat)?</p> <p>Jsou všechny použité metody a postupy dobře a podrobně popsány, umožňuje popis replikaci?</p> <p>Byla věnována pozornost reliabilitě a validitě dat?</p> <p>Má práce logickou strukturu?</p>	<p>Obecný cíl je konkretizován osmi hypotézami, není ovšem zcela jasné, z čeho formulace hypotéz vycházejí – ne všechny předpokládané vztahy proměnných jsou totiž podloženy literaturou již v teoretické části (např. H1-3: odhad věku iniciace v souvislosti s pohlavím...). Použité metody jsou popsány velmi precizně (oceňuji zejm. popis metod analýzy dat (ačkoliv není použita vhodně, viz dále) a přesné vymezení použitých proměnných), výzkum je součástí širší studie, při jejímž plánování a realizaci byly dodrženy všechny zásady pro zajištění vysoké validity. Výzkum je realizován na rozsáhlém vzorku, který je dobře popsán a teoreticky umožňuje realizovat podrobné statistické analýzy. Pro potřeby případné replikace by bylo ale vhodné blíže specifikovat kritéria a konkrétní postup zvolený pro nominaci výzkumného souboru (náhodný stratifikovaný, regionální, institucionální, skupinový...?). Drobné nepřesnosti nemají vliv na celkové hodnocení této části práce – nepřesný popis a pravděpodobný překlep na str. 10: výzkumu se nezúčastnilo 2483 dívek, ale dívkami bylo vyplněno tolik dotazníků; dále 2483 z 2451 není 99,5 %...</p> <p>Za problematické považuji využití t-testu pro srovnání průměru pořadových proměnných, což se týká v podstatě všech takto testovaných rozdílů ve frekvenci užívání návykových látek (tab. 6, 13, 20). Podle mého názoru je to výrazná chyba, pro tento účel bych doporučil využít buď Kolmogorovův-Smirnovův test, který je citlivý nejen na průměr, ale i na špičatost či šikmost distribuce, nebo data dichotomizovat a srovnat je s pomocí chí-kvadrátu.</p>	<p>10 / max. 20</p>
<p>Zpracování tématu a interpretace získaných poznatků</p> <p>Jsou závěry prezentovány srozumitelně?</p> <p>Jsou prezentovány všechny relevantní poznatky?</p> <p>Byly vzaty v potaz silné i slabé stránky práce?</p> <p>Jsou závěry korektní?</p> <p>Byly vzaty v úvahu alternativní vysvětlení?</p> <p>Jsou závěry diskutovány v kontextu soudobého výzkumu?</p> <p>Jsou učiněna doporučení pro další výzkum nebo opatření?</p>	<p>Zásadní výhradu proti zpracovaným výsledkům mám v tom, že většina stanovených hypotéz nebyla statisticky testována, tedy kromě nevhodně testovaných rozdílů ve frekvenci užívání tabáku, alkoholu a konopných drog vztahujících se k hypotéze č. 5. Ačkoliv autorka dokumentuje rozdíly mezi skupinami či nárůst zkušeností v průběhu času, nepokouší se určit statistickou významnost zjištěných rozdílů. To potom nemusela stanovovat hypotézy, vhodnější by bylo pouze formulovat výzkumné otázky jako oblasti, na které se chce zaměřit.</p> <p>Pokud odhlédnu od tohoto problému, výsledky jsou na popisné úrovni zpracovány podrobně a přesně, prezentovány přehledně a strukturovaně. Za velmi vhodné považuji samotné zařazení kapitoly 3.6 (souhrn výsledků), za méně vhodné potom její menší přehlednost, protože právě zde bych předpokládal shodné strukturování s formulovanými hypotézami, resp. přímé odpovědi na ně, které ale bohužel chybí.</p> <p>Diskuze v rozsahu 11 stran představuje silnou stránku diplomové práce. Autorka uvádí vlastní zjištění do vztahu s obdobnými výzkumy i teoretickými koncepty, věnuje se také možným metodologickým limitům vyplývajícím z designu výzkumu.</p>	<p>18 / max. 30</p>

<p>Etické aspekty práce</p> <p>Byly vzaty v úvahu etické otázky?</p> <p>Nedošlo k ohrožení zájmů účastníků výzkumu?</p> <p>Jsou diskutovány etické konflikty výzkumné činnosti?</p>	<p>Etické aspekty jsou explicitně popsány, vzhledem k účastníkům výzkumu nedošlo k žádnému pochybení.</p>	<p>10 / max. 10</p>
<p>Odborný a společenský přínos a celková úroveň práce.</p> <p>Pojednává práce aktuální/praktický problém?</p> <p>Je práce přínosná z hlediska oboru?</p> <p>Obsahuje práce všechny klíčové části?</p> <p>Má práce dostatečný či přiměřený rozsah?</p> <p>Je práce logicky uspořádána?</p> <p>Je práce z formálního hlediska bez chyb?</p>	<p>Téma práce je velmi aktuální, jsou formulovány praktické závěry, otázkou je, zda na základě správných výsledků. Práce je úplná, logicky členěná, bez formálních chyb.</p>	<p>10 / max. 15</p>

Celkové hodnocení úrovně práce

Komentář oponenta / vedoucího práce (celkové shrnující hodnocení, poznámky)	Téma práce je vhodně zvolené, je aktuální a praktické. Zásadní metodologické pochybení v souvislosti s testováním hypotéz je vyváжено přehledem literatury a to zejména v teoretické části a v diskuzi, který svou kvalitou a záběrem vysoce převyšuje standard diplomových prací.	
Doplňující otázky k obhajobě	<ol style="list-style-type: none"> 1. Navrhněte, jakým způsobem (kterými statistickými metodami) lze testovat Vámi formulované hypotézy. 2. Jak si představujete praktickou realizaci rozdílného zacílení preventivních aktivit dle pohlaví? Jaké výhody a nevýhody by to podle Vás mělo? 	
Body celkem	71 / max. 100 bodů	
Navrhované hodnocení	<i>práci doporučuji k obhajobě, celkově hodnotím velmi dobře</i>	
Datum	15. 6. 2012	
Jméno a příjmení, podpis	Jaroslav Vacek	